

DİJİTAL YERLİLERİN DİJİTAL KAMU DİPLOMASİSİ UYGULAMALARINA YÖNELİK ALGISI: KÜLTÜR DİPLOMASİSİ ÖZELİNDE BİR DEĞERLENDİRME*

Makale Gönderim Tarihi: 11.01.2022

Makale Kabul Tarihi :05.04.2022

Önerilen Atıf Gösterimi : Aydın,A.&Poyraz,E.(2022). Dijital Yerlilerin Dijital Kamu Diplomasisi Uygulamalarına Yönelik Algısı: Kültür Diplomasisi Özelinde Bir Değerlendirme , Uluslararası Sosyal, Siyasal ve Mali Araştırmalar Dergisi (USSMAD), C:2 S:1 , 1-11.

Ahmet AYDIN¹
Emel POYRAZ²

Özet

İletişim çağının bir getirisi olarak devletlerin diğer toplumlari tanımak istemesi ve iletişim kurma arzusu, çok çeşitli iletişim çabalarını ön plana çıkarmıştır. Diplomasi ile başlayan süreç II. Dünya Savaşı sonucunda kamu diplomasisi faaliyetlerine dönüşmüştür. Kamu diplomasisi, devletlerin sert gücünden ziyade yumuşak güçlerini ortaya koymaktadır. Söz konusu yumuşak gücün bir ayağı olan kültür diplomasisi kamu diplomasisinin etkin faaliyet alanlarından biridir. Kültür diplomasisi ile devletler, kendi kültürlerini, yaşam şekillerini ve kendine has yaşam pratiklerini hedef kitlelerine anlatabilmekte ve onlarla paylaşabilmektedir.

Çağın değişen dinamikleri sonucunda kamu diplomasisi kendisini güncellemiştir. İnternetin ortaya çıkışı, dünyada pek çok sistemi değiştirmiştir. Kamu diplomasisi de bu durumdan etkilenmiş ve dijital alanda kendisini var etmiştir. Dolayısıyla devletlerin kamu diplomasisi faaliyetlerinin günümüzde çoğu kez dijital olarak uygulandığı görülmektedir.

Bu çalışmada, devletlerin dijital yerlileri etkilemek adına dijital kültür diplomasi faaliyetlerinin nasıl olması gerektiğine yönelik bir değerlendirme yapılmıştır. Çalışma kapsamında devletlerin dijital yerlilere yönelik dijital kültür diplomasi uygulamalarındaki faaliyetlerinde şeffaf bilgilendirme odaklı oldukları, fazlaca görsel kullandıkları ve özgürlükleri kısıtlayıcı etkinliklerde bulunmaktan kaçındıkları gibi çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Dijital yerliler, diplomasi, kamu diplomasisi, dijitalleşme, dijital kültür diplomasisi.*

Jel Kodları: D83,I18,I21

* Bu çalışma, Ahmet Aydın'ın Prof. Dr. Emel Poyraz danışmanlığında yürütülen doktora tezinden çıkarılmıştır.

¹ Doktora Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler Anabilim Dalı, Kişilerarası İletişim Bilim Dalı, ahmetaydiin@hotmail.com, ORCID:0000-0003-2215-9226,

² Prof. Dr. Marmara Üniversitesi, İletişim Fakültesi, emelpo@yahoo.com, ORCID:0000-0002-1420-7673.

DIGITAL NATIVES PERCEPTION OF DIGITAL PUBLIC DIPLOMACY PRACTICES: AN EVALUATION SPECIFIC TO CULTURAL DIPLOMACY

Abstract

As a result of the communication age, states' desire to know other societies and their desire to communicate have brought a wide variety of communication efforts to the fore. The process that starts with diplomacy II. As a result of World War II, it turned into public diplomacy activities. Public diplomacy reveals the soft power of states rather than their hard power. Cultural diplomacy, which is a pillar of the said soft power, is one of the active fields of activity of public diplomacy. With cultural diplomacy, states can explain their own cultures, lifestyles and unique life practices to their target audiences and share them with them.

As a result of the changing dynamics of the era, public diplomacy has updated itself. The emergence of the Internet has changed many systems in the world. Public diplomacy has also been affected by this situation and has created itself in the digital field. Therefore, it is seen that the public diplomacy activities of states are mostly applied digitally today.

In this study, an evaluation was made about how the digital culture diplomacy activities of the states should be in order to influence the digital natives. Within the scope of the study, various results have been reached such as that the states are focused on transparent information in their activities in digital culture diplomacy practices for digital natives, they use too much visuals and they avoid activities that restrict freedom.

Keywords: *Digital natives, diplomacy, public diplomacy, digitalization, digital culture diplomacy.*

Jel Codes : *D83,I18,I21*

GİRİŞ

Toplumlar geçmişten günümüze kadar yaşanan pek çok gelişim nedeniyle değişim göstermiştir. Bu değişim süreci içerisinde toplumlar kendilerine ait kültür, sosyal yaşam ve yaşayış şekilleri oluşturmaktadır. Bu yaşayış şekilleri toplumdan topluma değişmektedir. Değişik yaşam şekilleri farklı iki toplumu birbirinden ayırmaktadır. Bu durum iki toplum arasında iletişim ve etkileşimi de azaltmaktadır. Bu süreç içerisinde toplumlar egemen oldukları alanda devlet organizasyonunu kurmuştur. Devlet toplumda düzeni sağlayan ve geliştiren unsur olarak toplumların egemenliklerini sürdürmektedir. Toplumlar, zamanla genişleme gayesiyle hareket etmektedir. Bu da diğer toplumları etkilemekte ya da onlara zarar vermektedir. Bu nedenle devletler arasında çatışma ya da anlaşmazlıklar ortaya çıkmaktadır. Çatışmaların ya da anlaşmazlık ortaya çıkması diplomasi anlayışını ortaya çıkarmıştır. İki devlet arasında yazılı ya da sözlü iletişim ile birlikte birtakım anlaşmalar yapılmaktadır. Dolayısıyla diplomasi sisteminin devletler arasında geçmişten günümüze kadar devam ettiği ve çağın özelliklerine göre şekillendiği ifade edilebilir.

I. ve II. Dünya Savaşı'na kadar devletler diplomasiyi etkin şekilde kullanmıştır. II. Dünya Savaşı'ndan sonra savaşlarda sivil halkın can kayıplarının fazla olması, savaşların ülke ekonomilerine büyük zararlar vermesi, diplomasi'nin yetersiz kalmasına sebep olmuştur. Bu nedenle devletler sert güç yerine yumuşak güç olan kamu diplomasisine yönelmiştir. Kamu diplomasisi, diplomasi'nin aksine devlet yetkilileri arasındaki ikili ilişkilerden ziyade hedef

toplumların fikir ve düşüncelerine saygı duymakta, onların hedef ve amaçlarını öğrenip onlara göre politikalar üretmektedir. Bu yüzden kamu diplomasisi faaliyetleri 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren devletler nezdinde etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Kamu diplomasisi devletlere uluslararası alanda itibar kazandırmakta, destek sağlamakta ve ülkelerini tanıtmaktadır. Kamu diplomasisi içerisinde bulunan kültür diplomasisi ise bu faaliyetler içerisinde en önemli diplomasi modellerinden birisi olarak görülmektedir. Çünkü devletler, yaşam şekillerini, gelenek ve göreneklerini ve kültürel eserlerini kültür diplomasi ile aracılığıyla tanıtmaktadır.

Küreselleşme ile birlikte internet kullanımının artması toplumlar arasında etkileşimi ve iletişimi hızlandırmıştır. Bireyler internet aracılığıyla birlikte dünyanın birçok yerini görebilmekte ve başka topluluklarla iletişim kurabilmektedir. Ülkeler hakkında bilgi alabilmekte ve tanıtımını yapabilmektedir. Bu yüzden devletler, dijital alanda toplumlara hitap edebilmek, tanıtım yapabilmek ve kendilerini ifade edebilmek için internet odaklı faaliyetler yürütmektedir. Günümüzde ise internet kullanım oranları ile paralel olarak dijital yerlilerin hayatlarını dijital ortamda sürdürmeleri, onları devletler açısından hedef kitle olarak görmelerini sağlamıştır. İnternetin içerisinde doğan ve büyüyen dijital yerliler interneti kendi anadili gibi bilmektedir. İnternette programlar oluşturup, geliştirebilmektedirler. Nitekim bu durum devletler açısından büyük önem taşımaktadır. Bu önemin en büyük gerekçesi ise devletlerin dijital alanda kendilerini tanıtmaya gibi misyonlarının bulunmasıdır.

Bu çalışmada devletlerin, dijital kültür diplomasi uygulamalarında dijital yerlilere yönelik faaliyetlerin nasıl oluşturulması uygulaması gerektiğine yönelik sorunsaldan yola çıkılmış ve buna cevap aranmıştır. Çalışmada dijital kültür diplomasisi uygulamaları açıklanmış, dijital yerliler ile ilişkisi irdelenmiştir. Bu kapsamda çalışma literatüre katkı sağlaması açısından önemlidir.

1. KAMU DİPLOMASİSİ

Diplomasi kavramı geçmişten günümüze kadar dünyadaki siyasal sistem içerisinde bulunması, devletlerin bu alanda egemenlik yarışına girmesine neden olmuştur. Dünyadaki barışın, istikrarın ve devletler arası ilişkilerin geliştirilmesinde diplomasi köprü görevi görmektedir. Diplomasi, uluslararası alanda devletlerin temsilcileri tarafından karşılıklı olarak sözlü ya da yazılı iletişimi ifade etmektedir.

Diplomasi kavramı kökenlerin ortaya çıkan kamu diplomasisi 20. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren etkin ve etkili olmaya başlamıştır. I. Dünya Savaşı ve II. Dünya Savaşının savaş gerisinde kalan sivil halka ciddi zararlar vermesi ve ülkelerin ekonomilerini olumsuz etkilemesi devletlerin diplomasi stratejisinden başka stratejilere yönlendirmiştir. Devlet dışişleri temsilcilerinin karşılıklı iletişim ve ilişki kurmasından, devletlerin uluslararası alanda hedef toplumlara yönelik iletişim ve ilişki kurması stratejisine geçilmiştir. Amerika Birleşik Devletleri Enformasyon Dairesi eski üyesi Hans Tuch kamu diplomasi devlet yetkililerinin uluslararası hedef kitlelerin kurum ve kültürünü anlamak, amaç-hedeflerini hedef kitlelere tanıtmak ve onların mevcut politikalarını anlamak amacıyla kurulan iletişim (Tuch, 1990:3) olarak tanımlamıştır. Kamu diplomasisi devletler için stratejik bir güçtür. Bu stratejik güçler ise dış kamuoyunun beklenti ve düşüncelerini, politika ve amaçlarını anlayabilmektir. Kamu diplomasisi alanında çalışma yapan Cull (2009:24) aşağıdaki şekilde sınıflandırma yapmıştır.

Tablo 1. Kamu Diplomasisi Temel Sınıflandırma

Kamu Diplomasisi Çeşidi	Örnek Etkinlikler	Kamu Diplomasi Belirgin Olarak Yaşandığı Ülke
Dinleme	Hedef kitleye anket uygulaması	İsviçre
Savunma	Büyükelçilik basın birimleriyle ilişki kurma	Amerika Birleşik Devleti
Kültür Diplomasisi	Devlet bütçeli uluslararası sergiler	Fransa
Değişim Diplomasisi	Karşılıklı akademik değişimler	Japonya
Uluslararası Yayıncılık	Yabancı dilde radyo yayınları	Birleşik Krallık

Kaynak: (Cull, 2009:24)

Yukarıdaki tabloda kamu diplomasisi çeşitlendirmesi belirtilmektedir. Devletlerin belirgin olarak uyguladığı kamu diplomasisi etkinliklerinde dinleme, savunma, kültür diplomasisi, değişim diplomasisi ve uluslararası yayıncılık ortaya çıkmaktadır. Kamu diplomasisi çeşidi olarak dinleme devletler için önemli bir çeşittir. Devletler dinleme uygulaması ile birlikte hedef toplumlara ait veri toplama, kısa ve uzun dönemde toplumu izleme faaliyetlerini gerçekleştirmektedir. Burada toplumlar hakkında bilgi ve politikalarını öğrenip, stratejiler üretmesini dinleme faaliyetiyle gerçekleştirmektedir. Savunma etkinliklerin de ise devletler hedef ülkenin büyükelçilerinin basın birimleriyle iletişim ve etkileşim kurarak politika ve stratejiler üretmektedir. Burada etkin olarak büyükelçiliklerin basın birimleri kullanılmaktadır. Kültür diplomasisi devletler için büyük önem taşımaktadır. Kamu diplomasisi faaliyeti olarak kültür diplomasisi devletlerin hedef ülkelere kültür ve yaşam tarzlarını iletmek adına yaptıkları faaliyetlerdir. Bu faaliyetler kısa dönemli olmasının yanı sıra uzun dönemli bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Değişim diplomasisi ise uluslararası alanda ülkelerin akademisyen ve öğrenci değişimlerini temsil etmektedir. Devletler karşılıklı olarak akademisyen ve öğrenci değişimleriyle birlikte ülkelerindeki akademisyen ve öğrencilere ülke tanıtımını yapmaktadır. Uluslararası yayıncılıkta ise devletlerin politika, stratejilerini hedef kütleye basın-yayın yoluyla iletilmesiyle gerçekleşmektedir. Radyo yayınları, televizyon gibi araçlar kamu diplomasisine destek vermektedir. Dolayısıyla kamu diplomasisi sert gücün yerine geçerek yumuşak güç politikasını devlet politikalarında öne çıkartmıştır.

Kamu diplomasisi faaliyetlerinde yumuşak güç ögesi devletler açısından büyük önem taşımaktadır. Yumuşak güç toplumları anlama, anlamlandırma açısından büyük önem taşımaktadır. Devletler II. Dünya Savaşından sonra devletler sert güç stratejini bırakıp, yumuşak güç stratejisine geçmiştir. Nye yumuşak güç stratejisinin amacına ulaşması için 3 maddeden bahsetmiştir (Kalin,2011:8):

- Hedef kitleyi tehdit etmek gerekirse savaşmak,
- Hedef kitleyi satın almak,
- İkna etme yoluyla yumuşak güç kullanmak.

Burada önemli bir unsur olarak yumuşak güç kavramı öne çıkmaktadır. Devletlerin hedef kitleyi ikna edebilmesi için duruma uygun strateji ve politikalar oluşturması gerekmektedir. Bu yüzden akılcı politikalarla motive etmesi ve hedef kitleyi yönlendirmesi gerekmektedir. Bu politikalar oluşturulurken devletlerin dönemin şartlarına göre hareket edip, stratejiler oluşturması gerekmektedir.

1.1. Dijital Kamu Diplomasisi

Kamu diplomasisi 20. Yüzyılda önemi artan, toplumların zihinlerini ve düşüncelerini kazanma amacıyla hareket eden iletişim çabalarıdır. İletişimin etkin olarak uluslararası alanda kullanılması toplumsal algının oluşmasına neden olmaktadır. Küreselleşmeyle birlikte sınırların ortadan kalkmasıyla birlikte toplumlar birbirleriyle daha kolay iletişim kurabilmiş ve etkileşimini arttırmıştır. Uluslararası alanda geleneksel diplomasinin etkisinin azalmasıyla birlikte kamu diplomasisi etkisini arttırmıştır. Bu sebeple devletler politikalarını geleneksel diplomasi anlayışı yerine kamu diplomasisi anlayışına göre oluşturmuştur.

Dijitalleşmenin tüm dünyada hızla yayılması kamu diplomasisi faaliyetlerinin de değişmesine yol açmıştır. Devletler uluslararası alanda tanınmak, ülkesini tanıtmak ve destek alabilmek için dijital alanda kamu diplomasisi faaliyetlerini gerçekleştirmektedir. Dijital diplomasisi de bu faaliyetlerden birisini oluşturmaktadır. Dijital diplomasi, diplomatların meslektaşlarıyla ve kamuoyu ile etkileşim ve iletişim sağlamak amacıyla iletişim araçlarını kullanması (Lewis, 2015)olarak belirtilmektedir. Dolayısıyla devlet yetkileri internet araçlarını dijitalleşmeyle birlikte kullanmaktadır. İnternetin devlet dış politikasında etkileri günümüzde artarak devam etmektedir. Bunlar (Wescott, 2008:8);

- Uluslararası alanda oluşturulacak politikaya dahil olanların sayısını çoğaltır ve karar vericilerin karar almasını zorlaştırarak devletin kendine ait denetimini azaltır.
- Bir konunun ele alınmasını ve sonuçlanması konusunda bilgilerin doğru ya da yanlış olarak kısıtlanmaksızın yayılmasını hızlandırır,
- Geleneksel diplomasiye göre kendi halkına ya da hedef topluma yönelik hizmetleri internet aracılığıyla daha hızlı ve uygun maliyetli bir şekilde sunma imkanı sağlamaktadır.

Yukarıda belirtilen 3 temel unsur devletlerin uluslararası alanda yapacakları faaliyetler için internetin önemini vurgulamaktadır. Devletlerin uluslararası alanda interneti etkin kullanması, itibar, tanıtım alanında büyük olanak sağlamaktadır. İnternet üzerinden gerçekleştirilen dijital kamu diplomasisi faaliyetleri hedef kitle üzerinde algı oluşturmaktadır. Algının oluşmasında ise hedef kitleye yönelik oluşturulan faaliyetler büyük önem arz etmektedir. Bu faaliyetler içerisinde kültür diplomasisi devlet politikalarının uluslararası alanda etkinliğini arttırmaktadır.

2. KÜLTÜR DİPLOMASİSİ

Toplumların duyuş ve düşüncelerini oluşturan, tarihsel-toplumsal süreç içerisinde her türlü değerlerin oluşturulduğu sistemler bütününe kültür denilmektedir. Kültür toplumların hafızalarını oluşturmaktadır. Değer ve yargıları bir bütün içerisinde barındıran kültürel unsurlardan oluşan toplum (Aydın ve Poyraz, 2020:3), geçmişten günümüze kadar devletlerin hedef kitleleri konumunda olmuştur. Devletlerin toplumları etkileme, algı oluşturma ve destek alma isteği amacıyla hareket etmesi kültür diplomasisini ortaya çıkartmıştır. Bu anlayışla Cumming kültür diplomasisini karşılıklı ilişki kurmak ve anlayış geliştirmek amacıyla

uluslararası alanda sanat, bilgi ve kültürel değişimleri en iyi ifade etme biçimi(Cumming, 2009:1) olduğunu belirtmektedir. Bu anlamda kültür diplomasisi kamu diplomasisi alanında önemli bir araç haline gelmiştir. Devletler kültürel diplomasi alanında, diplomasi faaliyetleri ile kültürel öğeleri kullanılırken bir yandan da uygulama alanı yönünden yeni bir diplomasi tarzı geliştirmiştir. Bu durum da kültür ve sanat faaliyetlerinin kamu diplomasisi faaliyetleriyle iç içe geçmiş ayrılmaz bir diplomasi olduğunu göstermektedir(Ekşi, 2015:347).

Kültür diplomasisi faaliyetlerinde devletler politika ve hedeflerini hedef kitlelere ulaştırmak için birçok faaliyetler gerçekleştirmektedir. Bu faaliyetler ile birlikte toplumlar arasında iletişim ve ilişkiler güçlenmektedir. Bir millet için önemli olan kültürel unsurlar kültür diplomasisi aracılığıyla karşılıklı ilişkiler çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Bahsi geçen kültürel unsurlar ise şu şekilde belirtilmektedir(Lenczowski, 2009:82-86):

- Sanat
  - Müzik Etkinlikleri
  - Dans Etkinlikleri
  - Konser Etkinlikleri
  - Spor Etkinlikleri vb.
- Edebiyat
  - Romanlar
  - Şiirler
  - Hikâyeler vb.
- Dil Eğitimi
- Yayıncılık
- Hediyeler
- Tarih

Kültürel alanda uygulanan kültürel diplomasisi faaliyetleri toplumlar üzerinden etkili olmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'nde Hollywood, Hindistan'da Bollywood ve Avrupa sinemaları gibi faaliyetler ülkeler adına kültürel diplomasiye destek vermektedir. Bunun yanı sıra devlet destekleriyle açılan dil kursları, öğrenci değişim programları gibi faaliyetlerde kamu diplomasisi faaliyetlerine destek vermektedir.

Küreselleşme dünyadaki birçok sistemin değişmesine yol açmıştır. Bu değişimden kamu diplomasisi faaliyetleri de etkilenmiştir. Kamu diplomasisi faaliyetlerinden kültür diplomasisi internetin tüm dünyada yayılmasıyla birlikte dijital ortamda kendisini yeniden konumlandırmıştır.

2.1. Dijital Kültür Diplomasisi

Dijitalleşme toplumların ve bireylerin yaşam tarzlarının değişmesine yol açmıştır. İnternetin icadıyla iletişimin ve bilgiye erişimin hızlanması, toplumlar ve bireyler arasında etkileşimi arttırmıştır. Bireyler merak ettikleri bilgileri internet aracılığıyla bir tık ile bulabilmektedir. İnternetin bu kadar etkin olması ve bilgiye hızlı bir şekilde eriştirilmesi, bireylerin daha özgür hareket edebilmesini sağlamaktadır. Bireylerin dijital ortamda özgür bir şekilde hareket etmesi onun fikirsel ve düşünsel yapısını da değiştirmektedir. Dijital ortamda bireylerin zihinlerinde oluşan fikir ve düşünceler toplumları da etkilemektedir. Bu yüzden devletler toplumların düşüncelerini lehlerine çevirebilmek için gerek bireysel gerekse toplumsal faaliyetler gerçekleştirmektedir.

Kültür diplomasisi ise bu alanda devlet dış politika yürütücülerinin önem verdiği faaliyet alanlarından birisi olmaktadır. Sanatsal etkinlikler, Edebiyat, Spor, Tarih ve sergiler gibi kültürel faaliyetler uluslararası alanda devletlerin tercih ettiği faaliyet olarak gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte devletler ulus markalarını oluşturmada ve itibarlarını arttırmaktadır. 21. Yüzyılda dijitalleşmenin web 2.0 ile hızlanarak gelişmesi kültürel diplomasi alanında devletlerin eksikliğini ortaya çıkartmıştır. Web 2.0 ile birlikte internette bireylere yapılan haber, videolara yanıt verme hakkı tanınmıştır. Bu da devletlerin dijital ortamda kültürel diplomasi uygulamasında daha fazla politika üretmesine yol açmıştır.

Dijital ortamda ülkeler dış politika yürütücüleri tarafından oluşturulan video oyunları, programlar, tanıtım broşürleri ve videoları, kültürel oyunlar dijital kültür diplomasisinde devletlerin bu alandaki eksikliğini gidermiştir. Bu faaliyetler dijital alanda etkin olanlara yönelik yapılmaktadır. Politika uygulayıcıları uluslararası alanda interneti diğerlerine göre daha etkin ve etkili kullanan kişilere yönelik faaliyetler oluşturmaktadır. Statista (2021) verilerine göre 2019 yılında en çok internet kullanımı 18-34 yaş aralığında gerçekleşmektedir. Bu yüzden devletler bu yaş aralığında kültür diplomasisi faaliyetlerine yönelik stratejiler üretmektedir.

3. DİJİTAL YERLİLER

Ortalama benzer yıllarda doğan, aynı çağın koşullarına göre davranan ve benzer sıkıntı ve yazgıları yaşamış olan kişiler topluluğu olarak kuşaklar(Adıgüzel ve diğerleri, 2014, s167), aralarında sınıflandırılmaktadır. Strauss ve Howe'e göre belli bir mekân, zaman paylaşan ve onlara kolektif özellik kazandıran bir takım insanlar(Mccrindle, 2014:2) olarak adlandırılmaktadır. Bu adlandırılmalar yapılırken kuşak kavramı ortaya çıkmaktadır. Kuşak sınıflandırılması yapılırken ortak özelliklerin belirlenmesinde dünya genelinde kabul görmüş özellikler dikkate alınmaktadır(Turhan 2016:100). Fakat ülkeler arasındaki sosyo-kültürel farklılık oluşturulan sınıflandırmada aynı belirtileri göstermemektedir. Amerika Birleşik Devletlerinde kuşak sınıflandırması üzerine çalışma yapan akademisyenler 1985-2000 yılları arasında doğanları Y kuşağının tanımlarken, bu durum Ermenistan da farklı bir isimle sınıflandırılmaktadır. 1990 yılında doğan kuşağa Ermenistan'da bağımsızlık nesli denmektedir(Titizian, 2014).

Ülkeler arası farklılıkların olması dünya genelinde ortak özelliklere sahip eğilimleri oluşturmaktadır. Literatür incelendiğinde ise kuşaklar birçok şekilde sınıflandırılmıştır. Bunlar:

- Kayıp Kuşak
- En Büyük Kuşak
- Sessiz Kuşak
- Bebek Patlaması Kuşağı
- X Kuşağı
- Y Kuşağı
- Z Kuşağı

Kuşaklar kendi içerisinde özelliklerine göre sınıflandırılmaktadır. Her kuşağın kendisine ait özellikleri ve yazgıları bulunmaktadır. Devletlerin dış politika yürütücüleri kuşakların özelliklerine göre dış politikalar oluşturmaktadır. 21. Yüzyıl dijitalleşme yılı olarak devam etmektedir. Oluşturulan politikalar devletleri uluslararası alanda bir yerde konumlandırmaktadır. Dijital ortamda oluşturulan politikaların kuşaklar üzerinde önemli etkiler

oluşturmaktadır. İnternet içinde doğan ve büyüyen yaşam tarzını dijitale göre şekillendiren dijital yerliler günümüzde devletlerin en önemli hedef kitlesi konumuna gelmiştir.

Dijital yerliler kavramını 2000-2010 yılında internet çağında doğup büyüyen kuşağı temsil etmektedir. Bu kuşakta doğup büyüyen nesil interneti hayatının vazgeçilmez bir parçası olarak görmektedir. Dijital yerliler Y kuşağından sonra dünyaya gelmiştir. Teknoloji içerisinde büyüyen bu kuşak, Prensky(2001:1-2)'a göre kendisinden önce gelen kuşaklardan birçok yönde farklılaşmaktadır. Dijital yerliler hayatlarının çoğunun internette geçirmektedir. Bu yüzden dijital yerliler çevrimiçi ve çevrimdışı hayat arasında bir ayrım görmemektedir. Bunun yerine tek bir kimliğe (profile) sahiptirler. İnternette olmadıkları zaman kendilerini rahatsız ve huzursuz hissetmektedirler. Dijital okuryazarlıkları diğer kuşaklara göre daha iyidir. Ayrıca dijital yerliler basılı ya da dijital bir yazıyı uzun uzun okumaktansa o yazının grafik okumalarını tercih etmektedirler. Bu kuşak doğumundan bu zamana kadar baytlara bağlı olarak hayatlarını sürdürmektedir(John ve Gasser 2017:4).

Bilgiç ve arkadaşları dijital yerlilerin özellikleri şu şekilde belirtmiştir(2011:4):

- Aradıkları bilgiye hızlıca sahip olmak isterler,
- Bir grafiği metin yazılarına tercih ederler,
- Bir makalenin hepsini okumaktansa rastgele okumayı tercih ederler,
- Oyunları, ciddi işlere tercih ederler,
- Bilişsel yapıları sıralı değil, paraleldir,
- Bir şeyi araştırıp, keşfederek öğrenmek isterler,
- Birçok işi aynı anda yapmak isterler.

Yukarıda belirtilen özellikler ışında dijital yerlilerin kendisinden önceki kuşaklardan dijital alanda ciddi bir şekilde farklılaştığını görmekteyiz. Bu farklılaşma dijital yerlilerin siyasal, düşüncel, sosyal gibi birçok alışkanlıklarını da etkilemektedir. Örneğin dijital yerliler tarihsel süreç içerisinde tüketim alışkanlığı farklı olan kuşaktır. Alışverişte müşteri memnuniyeti ve özgürlüğünü tercih etmektedir. Y kuşağı CD çalar ve ilk cep telefonlarıyla büyürken dijital yerliler yeni nesil teknolojik araçlarla büyümektedir(Vromans, 2021). Ayrıca dijital yerlilerin çalışmayı arzu ettiği çalışma şekli ise evde çalışmadır. İş yapma süreçlerinden ziyade sonuç odaklı çalışmayı tercih etmektedir. Dijital yerliler iş yerinde teknolojik araçları etkili ve etkin bir şekilde kullanmaktadır.

Dolayısıyla dijital yerliler teknolojik araçları yaşamlarında en etkin kullanan kuşak olmaktadır. Yaşantısının çoğunda teknolojik araçlarla hareket etmektedir.

4. DİJİTAL KÜLTÜR DİPLOMASİSİ UYGULAMALARININ DİJİTAL YERLİLER ÖZELİNDE BİR DEĞERLENDİRMESİ

21. yüzyıl teknolojik araçların toplum, birey yaşantısını yönlendirdiği ve hareket alanı oluşturduğu bir alandır. Bu alan toplumların, bireylerin algı ve hareketlerini değiştirmekte ya da yönlendirmektedir. Toplumların ya da bireylerin dijital alanda etkin olması devletlerin bu alanda faaliyet gerçekleştirmesini ve araştırma yapmasını sağlamıştır. Bu yüzyılın ilk kuşağı olan dijital yerliler de internet ortamında etkin bir şekilde hareket etmektedir. İnterneti yaşam şekline uyarlayan ve onunla birlikte hareket eden dijital yerliler duygu ve düşüncelerini de internet ortamında oluşturmaktadır. Bu durum dijital yerlilerin internette bilgiye hızlı bir şekilde ulaşmaktadır. Hızlı bilgiye ulaşım dijital yerliler için avantaj olsa da dezavantajı da olmaktadır. Bu yüzden bilgi dezenformasyonuna çoğu kez maruz kalmaktadır.

Devletler dijital ortamda gerçekleştirdikleri diplomasi ile dijital yerlilerin duygu ve düşüncelerini yönlendirmeye çalışmaktadır. Bu yüzden devletler dijital kamu diplomasisine 21. Yüzyılda daha çok önem vermektedir. Dış politika yöneticileri dijital alanda ülkelerini ya da

devletlerini temsil etmek ya da tanıtmak için algı yönetimine başvurmaktadır. Algı yönetiminde ise kültür diplomasisi büyük önem taşımaktadır. Bir ülkenin doğal güzelliklerinin, ülkedeki yaşam standartlarının, ve ülke tanıtımlarının dijital ortamda etkili bir şekilde sunulması, dijital yerlilerin ilgisini çekmektedir. Örneğin, Lord of The Ring filminin büyük bir bölümünün Yeni Zelanda'da çekilmesiyle birlikte(www.newzealand.com) bölgeye turistik geziler artmıştır. Bunu yanı sıra GTA Vice City online oyunun grafikleri Amerika Birleşik Devletleri'nin Florida Eyaletinin en büyük ikinci şehri olan Miami şehrinin sokak, cadde ve yerlerinden oluşmaktadır. Oyun sayesinde birçok dijital yerli Miami şehrine gitmeden orayı sokak sokak, cadde cadde bilmektedir. İlk bölümü 17 Eylül 2021 yılında Güney Kore dizisi olarak Netflix'de yayınlanan Squid Game'deki oynanan oyunlar Güney Kore'nin geleneksel çocuk oyunları olduğu belirtilmiştir. Dizi yayınlandıktan sonra tüm dünyada geniş bir yankı uyandırmış ve birçok etki oluşturmuştur. İzleyiciler dizinin etkisiyle birlikte ülkeye turistik gezilere gitmişler ve kültürlerini daha yakından tanımışlardır. Squid Game de oynanan oyunlardan birisi olan kalamar oyunu Güney Kore'nin liman kenti olan Ulsan 'da ortaya çıkmıştır. Bu sebeple 2021 Ekim ayının birinci ve ikinci haftasında kente 10.000'den fazla turist Baline Kültür Köyü'ne gittiği bildirilmiştir(Pulse, 2021).

Dijital yerliler yukarıda belirtilen tüm etkinliklere ciddi önem vermiş ve ülkeler hakkında bilgiler edinmişlerdir. Sadece bilgi edinmekle kalmayıp etkinliklere katılmış ve oralara ziyaretlerde bulunmuşlardır. Dijital yerliler kültür diplomasisi faaliyetlerine kayıtsız kalmamakta birlikte bizzat faaliyetlerin içerisinde etkin rol oynamaktadır.

Devletler dijital kamu diplomasisi faaliyetlerini günümüzde etkin bir şekilde kültür diplomasisi ile yürütmektedir. Bu sayede uluslararası alanda ciddi bir ulus marka algısı oluşturmakta ve destek kazanmaktadır. Dijital yerliler ise internet ortamında çoğu kez kültür diplomasisi ile karşılaşmaktadır. Dijital ortamda etkin kullanılan kültür diplomasisi faaliyetleri, dijital yerliler üzerinde olumlu etkiler oluşturabilme imkanı sağlamaktadır.

SONUÇ

Kuşaklar geçmişten günümüze kadar sınıflandırılarak gelmektedir. Belli dönemlerde, belli yaşanmışlık ile birlikte ortaya çıkan kuşaklar toplumsal olaylardan bağımsız bir şekilde hareket etmemektedir. Her kuşağın kendi döneminde toplumsal olaylar gerçekleşmiştir. Kim zaman internetin icadı, kimi zaman savaşlar kimi zaman ise ekonomik ya da sosyal olaylar kuşakları ortaya çıkartmaktadır. Dijital yerliler de teknolojik gelişmelerin en yoğun olduğu dönemde doğan ve büyüyen kuşak olmaktadır. Teknoloji ile birlikte hareket eden dijital yerliler teknolojiyi kendisinden önceki kuşaklardan daha iyi kullanabilmektedir. Birçok bilgiyi internetten öğrenen dijital yerliler dünyayı tanıma konusunda da internet uygulamalarını kullanmaktadır.

İnternet uygulamalarıyla birlikte dünyayı ve ülkeleri tanımaya başlayan dijital yerliler uluslararası alanda devletlerin hedef kitleleri konumuna gelmiştir. Devletler internet uygulamaları üzerinden dijital yerlilere birçok faaliyetler gerçekleştirmektedir. Kültür diplomasisi bu faaliyetler içerisinde etkin ve etkili kullanılmaktadır. Amerika Birleşik Devletlerinde Hollywood film endüstrisi kültür diplomasisini hedef kitlelerine direkt sinema aracılığıyla uygulamaktadır. Öğrenci değişimleriyle birlikte devletlerin ülkelerine gelen öğrenci ve akademisyenlere ülke tanıtımı için sempozyum, kongreler düzenlemesi, Covid-19 sebebiyle dünyanın kapanmasıyla birlikte dünyaca ünlü müzelerin çevrimiçi olması, dünyaca ünlü kişilerin sosyal medyada yaşadığı şehirlere dair fotoğraflar paylaşması, dünyaca ünlü edebiyat

kitaplarının filmlerinin çekilmesi ve izleyenlerin oralara ziyaret etmesi kültür diplomasisinin birkaç örneği olarak verilmektedir.

Dijital yerliler dijital ortamdaki faaliyetlere önem vermekte ve merak ederek araştırmaktadır. Hayatının çoğunun dijital alanda gerçekleştiren dijital yerliler bilgilere buralardan ulaşmaktadır. Bu yüzden devletler dijital kamu diplomasisi uygulamalarında tanıtım ve bilgilendirmeye ağırlık vermelidir. Tanıtım ve bilgilendirmenin ağırlıklı olduğu kültür diplomasisi devletlerin amaç ve hedeflerine hizmet etmektedir. Dijital alanda gerçekleştirilecek dijital kültür diplomasisi dijital yerlerin ülkeler hakkında bilgi sahibi olmasını sağlayacak ve ülkeyi tanıyacaktır. Devletlerin dijital kültür diplomasisi uygulamalarında dijital yerlilerin istek ve taleplerine göre faaliyetler düzenlenmesi önerilmektedir. Ayrıca oluşturulacak faaliyetlerde görselliklerin ve grafiklerin daha fazla kullanılması dijital yerlilerin daha hızlı bilgilenebilmesine yol açacaktır. Bu bilgilendirmeler ışığında devletler şeffaf ve kısıtlayıcı olmamalıdır. Dijital yerlilerin özgürlük alanını kısıtlamaya yönelik faaliyetlerden devletler kaçınılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Aydın, A. ve Poyraz, E. (2020). *Mavi Marmara Saldırısı Sonrası Süreçte Türkiye'nin Kamu Diplomasisi Faaliyetleri*. Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 9 (1) , 15-29 .
- Adıgüzel, O. , Batur, H. Z. ve N. Ekşili (2014). Kuşakların Değişen Yüzü Vey Kuşağı İle Ortaya Çıkan Yeni Çalışma Tarzı: Mobil Yakalılar. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi , (19) , 165-182
- Bilgiç, G. H, Duman, D. ve Seferoğlu, S. S. (2011). “*Dijital Yerlilerin Özellikleri ve Çevrim İçi Ortamların Tasarlanmasındaki Etkileri*”, İnönü Üniversitesi, Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, s. 257-263, Malatya.
- Cull, J.N. (2009). *Public diplomacy: lessons from the Past*. Figueroa Press, Los Angeles.
- Cumming, C.M. (2009). *Cultural Diplomacy and the United States Government: A Survey*, Americans for the Arts (formerly Center for Arts and Culture).
- Ekşi, M. (2015). Kültürel Diplomasi ve Yunus Emre Enstitüsü, Şahin M., Çevik, B.S.(Ed.), *Türk Dış politikası ve Kamu Diplomasisi*, Nobel Yayınevi, 1. Basım, Ankara.
- John P. ve U. Gasser (2017). *Doğuştan Dijital, Dijital Yerlilerin İlk Kuşağını Anlamak*. N. Aydın(çev.), İkü Yayınevi, İstanbul. 1. Baskı.
- Kalın, İ. (2011). Soft Power and Public Diplomacy in Turkey. *Perceptions Journal of International Affairs*, 16 (3) , 5-23
- Lewis, D. (2014). *Digital diplomacy*. Retrieved from <http://www.gatewayhouse.in/digital-diplomacy-2/> (16 Ekim 2021).
- Mccrindle, M (2014). *The ABC of XYZ Understanding The Global Generations*, A Mccrindle Publication,3. Basım. Australia

- Prensky, M. (2001). Digital Natives and Digital Immigrants. *On the Horizon (MCB University Press, Vol. 9 No. 5, October 2001)*
- Pulse (2021). S. Korean tourist locations borrow 'Squid Game' themes as life slowly returns to normal, <https://www.bangkokpost.com/travel/2205031/s-korean-tourist-locations-borrow-squid-game-themes-as-life-slowly-returns-to-normal>, Eriřim Tarihi: 22.01.2022.
- Statista (2021). Internet use by age group worldwide as of November 2019. <https://www.statista.com/statistics/272365/age-distribution-of-internet-users-worldwide/> 10.12. 2021
- Titizian, M. (2014). The Independence Generation, <https://asbarez.com/the-independence-generation/>. Eriřim Tarihi: 30.09.2021.
- Tuch, N. H. (1990). Communicating With The World U.S. Public Diplomacy Overseas, Institute for the Study of Diplomacy, Georgetown University, Washington, D.C., 1. title Roman and French diplomatic traditions, Munich, GRIN Verlag, <https://www.grin.com/document/375814>
- Turhan, D.G. (2016). Bilgi Toplumu Kavramı Çerçevesinde Dijital Yerliler ve Dijital Aktivizm, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Isparta.
- Vromans, M. (2021). Catering to digital natives: how to tailor your CX to Millennials and Gen Z, <https://dpdk.com/stories/catering-digital-natives-how-tailor-your-cx-millennials-and-gen-z>.
- www.newzealand.com (2021). The Lord Of The Rings Filming Locations, <https://www.newzealand.com/my/feature/the-lord-of-the-rings-trilogy-filming-locations/> 11.12.2021.
- Wescott, N.(2008). Digital Diplomacy: The Impact of the Internet on International Relations OII Working Paper No. 16, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1326476> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1326476>